

ΣΤΕ 2291/2000

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ`

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Οκτωβρίου 1999 με την εξής σύνθεση : Π.Ν. Φλώρος, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος και του αρχαιότερου του Συμβούλου που είχαν κώλυμα, Π. Πικραμμένος, Αν. Γκότσης, Σύμβουλοι, Μ. Παπαδοπούλου, Κ. Πισπιρίγκος, Πάρεδροι. Αντ. Γαϊτάνης, Γραμματέας του Γ` Τμήματος.

Γ ι α να δικάσει την από 8 Φεβρουαρίου 1999 αίτηση:

τ ω ν :

οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Φ. Σπυρόπουλο (Α.Μ. 7310), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κ α τ ά των : οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Δ. Νικόπουλο (Α.Μ. 1042), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσιόντες επιδιώκουν να αναιρεθούν οι υπ` αριθμ. 2008/1998 προδικαστική απόφαση και 36/1999 οριστική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, που εξεδόθησαν επί διαφοράς περί το κύρος των εκλογών για την ανάδειξη δημοτικών αρχών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Παρέδρου Κ. Πισπιρίγκου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αναιρεσιόντων που παρέστησαν, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο των αναιρεσιβλήτων, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου, κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση νομίμως ασκήθηκε ατελώς (άρθρα 82 παρ. 1 εδ. α` 86 παρ. 2 Π.Δ. 410/1995, Α` 231 και άρθρο 98 παρ. 4 Π.Δ. 92/1994, Α` 69).

2. Επειδή, το παράβολο για την άσκηση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αιτήσεως αναιρέσεως κατ` αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου, η οποία εξεδόθη επί διαφοράς περί το κύρος των εκλογών για την ανάδειξη των δημοτικών ή κοινοτικών αρχών, ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) δραχμές (βλ. άρθρο 4 παρ. 3 Ν. 2479/1997, Α` 67). Στην προκειμένη περίπτωση, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως οι αναιρεσιόντες κατέβαλαν παράβολο που ανέρχεται σε εκατόν εξήντα χιλιάδες (160.000) δραχμές (βλ. ειδικά γραμμάτια παραβόλου υπ` αριθμ. Α. 1187664-1187666/1999 και Α. 1193262 - 1193274/1999). Συνεπώς, το αχρεωστήτως καταβληθέν παράβολο, που ανέρχεται σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές, πρέπει να επιστραφεί στους αναιρεσιόντες, ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης.

3. Επειδή, στις εκλογές του έτους 1998, που διενεργήθηκαν για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών στον δήμο νωνος Δραγούμη του νομού Καστοριάς, έλαβαν μέρος ως υποψήφιοι τόσο κατά την αρχική ψηφοφορία της 11ης Οκτωβρίου, όσο και κατά την επαναληπτική ψηφοφορία της 18ης

Οκτωβρίου οι αναιρεσιόντες με τον συνδυασμό "Συνεργασία-Ανάπτυξη και οι αναιρεσίβλητοι με τον συνδυασμό "Ενότητα-Ανάπτυξη". Επικεφαλής των συνδυασμών αυτών ήσαν, αντιστοίχως, ο πρώτος αναιρεσιών και ο πρώτος αναιρεσίβλητος, ως υποψήφιοι δήμαρχοι. Κατά την επαναληπτική ψηφοφορία της 18ης Οκτωβρίου 1998 καταμετρήθηκαν, ως έγκυρα, 1490 ψηφοδέλτια υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιόντων και 1492 ψηφοδέλτια υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων. Βάσει του αποτελέσματος αυτού ο συνδυασμός των αναιρεσιβλήτων ανακηρύχθηκε επιτυχών και ο πρώτος αναιρεσίβλητος ανακηρύχθηκε δήμαρχος. Οι αναιρεσιόντες άσκησαν ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης ένσταση κατά του ως άνω εκλογικού αποτελέσματος με το από 26.10.1998 δικόγραφο με το οποίο προσέβαλαν, ως άκυρα, ορισμένα ψηφοδέλτια από αυτά που καταμετρήθηκαν ως έγκυρα υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων. Εξ άλλου και οι αναιρεσίβλητοι άσκησαν, ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου, αντένσταση με το από 29.10.1998 δικόγραφο με το οποίο προσέβαλαν, ως άκυρα, ορισμένα ψηφοδέλτια από αυτά που καταμετρήθηκαν ως έγκυρα υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιόντων. Το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Κοζάνης με την υπ` αριθμ. 404/1998 απόφασή του δέχθηκε την ένσταση των αναιρεσιόντων καθ` ο μέρος με αυτήν προσεβλήθησαν, ως άκυρα, τα υπ` αριθμ. 60 και 158 ψηφοδέλτια του 52ου εκλογικού τμήματος που καταμετρήθηκαν ως έγκυρα υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων, απέρριψε κατά τα λοιπά την ένσταση αυτή και, περαιτέρω, απέρριψε την αντένσταση των αναιρεσιβλήτων. Ως εκ τούτου προέκυψε ισοψηφία μεταξύ των δύο συνδυασμών κατά την εκκαθάριση της εκλογικής διαφοράς από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο και, για τον λόγο αυτό, το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Κοζάνης διενήργησε μεταξύ αυτών κλήρωση σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 1 του ΔΚΚ (ΠΔ 410/1995, Α` 231) για την ανάδειξη επιτυχόντος συνδυασμού και δημάρχου, βάσει δε του αποτελέσματος της κληρώσεως ανεκήρυχθη επιτυχών ο συνδυασμός των αναιρεσιόντων και δήμαρχος ο πρώτος αναιρεσιών με την υπ` αριθμ. 405/1998 απόφαση του ίδιου Δικαστηρίου. Κατά των υπ` αριθμ. 404/1998 και 405/1998 αποφάσεων του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης οι αναιρεσίβλητοι άσκησαν εφέσεις ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Εξ άλλου, ενώπιον του αυτού δευτεροβαθμίου δικαστηρίου άσκησαν και οι αναιρεσιόντες αντέφεση κατά της υπ` αριθμ. 404/1998 αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης. Το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης με την υπ` αριθμ. 36/1999 οριστική απόφασή του, που εξεδόθη ύστερα από την υπ` αριθμ. 2008/1998 προδικαστική απόφαση του ίδιου Δικαστηρίου, δέχθηκε την έφεση των αναιρεσιβλήτων κατά της υπ` αριθμ. 404/1998 αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης, καθ`ο μέρος με αυτήν προσεβλήθη ότι με εσφαλμένη κρίση το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο απέρριψε τον διά της αντενστάσεως προβληθέντα ισχυρισμό τους περί ακυρότητας του υπ` αριθμ. 139 ψηφοδελτίου του 53ου εκλογικού τμήματος που καταμετρήθηκε ως έγκυρο υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιόντων, εξαφάνισε την σχετική με το ως άνω ψηφοδέλτιο κρίση της αποφάσεως του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου και, δικάζοντας επί της αντενστάσεως, έκρινε άκυρο το ψηφοδέλτιο αυτό. Κατ` αυτόν τον τρόπο τα έγκυρα ψηφοδέλτια κατά την επαναληπτική ψηφοφορία της 18ης Οκτωβρίου 1998 ανήλθαν σε 1489 υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιόντων και σε 1490 υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων, δεδομένου ότι κατά τα λοιπά απερρίφθησαν τόσο η έφεση των αναιρεσιβλήτων, όσο και η αντέφεση των αναιρεσιόντων κατά της υπ` αριθμ. 404/1998 αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης. Τέλος, βάσει του ως άνω αποτελέσματος, που προέκυψε ύστερα από την διά των κρίσεων του νέα εκκαθάριση της εκλογικής διαφοράς, το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης, με την ίδια υπ` αριθμ. 36/1999 απόφασή του, εξαφάνισε τις κρίσεις των υπ` αριθμ. 404/1998 και 405/1998 αποφάσεων του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου περί ισοψηφίας μεταξύ των δύο συνδυασμών, ακύρωσε την διενεργηθείσα κλήρωση μεταξύ αυτών και την ανακήρυξη, σύμφωνα με την κλήρωση, επιτυχόντος συνδυασμού και δημάρχου και ανεκήρυξε επιτυχόντα τον συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων και δήμαρχο τον πρώτο αναιρεσίβλητο.

4. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η αναίρεση της ως άνω υπ`

αριθμ. 36/1999 οριστικής αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και της υπ` αριθμ. 2008/1998 προδικαστικής αποφάσεως του αυτού Δικαστηρίου που εξεδόθη επί της ίδιας διαφοράς κατά τα εκτεθέντα. Το δικόγραφο της κρινόμενης αιτήσεως υπογράφει δικηγόρος, ως πληρεξούσιος των αναιρεσιόντων. Κατά την συζήτηση, όμως, της υποθέσεως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου οι εκ των αναιρεσιόντων Κωνσταντίνος Βράκας, Στέργιος Γκασιώνης, Κωνσταντίνος Κανδύλης και Ζήσης Τζηκαλάγιας δεν νομιμοποιήθηκαν κατά ένα από τους προβλεπόμενους στα άρθρα 14 και 15 του Ν. 345/1976 (Α` 141) τρόπους. Συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση καθίσταται απορριπτέα, ως απαράδεκτη, ως προς τους ως άνω αναιρεσιόντες (βλ. ΣτΕ 3599/1996). Ως προς τους λοιπούς αναιρεσιόντες, οι οποίοι παρέστησαν κατά την συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου με δικηγόρο, που νομιμοποιήθηκε ως πληρεξούσιος αυτών με συμβολαιογραφική πράξη, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως ασκείται παραδεκτώς.

5. Επειδή, για την άσκηση ενώπιον Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου εφέσεως κατ` αποφάσεως Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου, η οποία εξεδόθη επί διαφοράς περί το κύρος εκλογών για την ανάδειξη δημοτικών αρχών, απαιτείται, επί ποινή απαραδέκτου της εφέσεως, να καταβληθεί παράβολο τριών χιλιάδων (3.000) δραχμών έως την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου (βλ. άρθρα 82 παρ. 1, 84 παρ. 3 του Π.Δ. 410/1995, Α` 231, άρθρο 23 του κυρωθέντος με τον Ν. 345/1976, Α` 141, Κώδικα περί ΑΕΔ, άρθρο 4 του Ν. 1406/1983, Α` 182 και άρθρο 63 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 341/1978, Α` 71, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 παρ. 11 του Ν. 2479/1997, Α` 67). Στην προκειμένη περίπτωση οι αναιρεσιόντες προβάλλουν με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως ότι οι αναιρεσιβλήτοι κατέθεσαν τα ειδικά γραμμάτια παραβόλου για την άσκηση των εφέσεων τους κατά των υπ` αριθμ. 404/1998 και 405/1998 αποφάσεων του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης την 28.12.1998, κατά την οποία έγινε η πρώτη συζήτηση των εφέσεων στο ακροατήριο του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, ότι η κατάθεση όμως των γραμματίων αυτών έγινε εκπροθέσμως μετά το πέρας της συζητήσεως, ότι λόγω της εκπροθέσμου καταθέσεως των γραμματίων του παραβόλου οι εφέσεις ήσαν απαράδεκτες, ότι το απαράδεκτο των εφέσεων των αναιρεσιβλήτων για τον ως άνω λόγο επεσήμαναν οι ίδιοι οι αναιρεσιόντες με το από 29.12.1998 υπόμνημά τους "και κατά την διαδικασία" και ότι έσφαλε το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης, διότι στην μεν προδικαστική υπ` αριθμ. 2008/1998 απόφασή του δεν αναφέρθηκε στο ζήτημα της καταβολής του παραβόλου, στην δε οριστική υπ` αριθμ. 36/1999 απόφασή του περιέλαβε σκέψη περί νομίμου καταβολής των παραβόλων εφέσεως από τους αναιρεσιβλήτους χωρίς να βεβαιώσει ότι η κατάθεση των ειδικών γραμματίων έγινε προ του πέρατος της πρώτης συζητήσεως κατά την δικάσιμο της 28.12.1998. Οπως, όμως, προκύπτει από το από 29.12.1998 υπόμνημα των αναιρεσιόντων ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με αυτό προεβλήθη μόνον ότι δεν κατεβλήθησαν παράβολα από τους λοιπούς, πλην του πρώτου, αναιρεσιβλήτους. Εν όψει του ισχυρισμού αυτού το δευτεροβάθμιο δικαστήριο περιορίσθηκε εις το να βεβαιώσει ότι για την άσκηση των εφέσεων κατεβλήθη "από κάθε εκκαλούντα" το νόμιμο παράβολο και δεν απαιτείτο να διαλάβει ειδική σκέψη περί του ακριβούς χρόνου καταθέσεως των ειδικών γραμματίων παραβόλου στην Γραμματεία του Δικαστηρίου, η οποία κατάθεση, όπως συνομολογούν οι αναιρεσιόντες, έγινε πάντως κατά την δικάσιμο της πρώτης συζητήσεως των εφέσεων στο ακροατήριο του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος, δεδομένου άλλωστε ότι δι' αυτού όλως αορίστως περαιτέρω προβάλλεται ότι ο ισχυρισμός των αναιρεσιόντων, περί εκπροθέσμου καταβολής του παραβόλου για την άσκηση των εφέσεων των αναιρεσιβλήτων, έγινε "και κατά την διαδικασία" ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

6. Επειδή, ο Ν. 2539/197 "Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης" (Α` 244) συνέστησε σε όλους τους νομούς της χώρας και σε ευρεία κλίμακα νέους πρωτοβάθμιους οργανισμούς τοπικής

αυτοδιοίκησης (δήμους και κοινότητες) με συνένωση υφισταμένων οργανισμών, οι οποίοι με τον ίδιο νόμο καταργήθηκαν (βλ. άρθρο 1 του νόμου). Περαιτέρω, ο ίδιος νόμος όρισε στο άρθρο 2 παρ. 10 ότι : "10. Στους δήμους και τις κοινότητες, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, η εδαφική περιφέρεια κάθε καταργούμενου ΟΤΑ . . . αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου δήμου ή κοινότητας και προσδιορίζεται με τον όρο "δημοτικό ή κοινοτικό Διαμέρισμα", το οποίο περιλαμβάνει και τον πληθυσμό του καταργηθέντος ΟΤΑ . . ." και στο άρθρο 4 παρ. 1 έως 5 ότι : "1. Σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο φέρει την ονομασία "τοπικό συμβούλιο . . . " και στη συνέχεια το όνομα του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με την συνένωση . . . Στα δημοτικά διαμερίσματα που είναι έδρες των νέων δήμων και έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1000) κατοίκων δεν συνιστώνται τοπικά συμβούλια. 2. Το τοπικό συμβούλιο λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος. 3. Σε δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων και άνω το τοπικό συμβούλιο είναι επταμελές, τριακοσίων (300) έως χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων πενταμελές και μέχρι τριακοσίων (300) κατοίκων τριμελές. 4. Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, πλην των τριμελών, είναι και μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Οι πρόεδροι των τριμελών τοπικών συμβουλίων είναι και δημαρχικοί πάρεδροι. 5. Ο πρόεδρος και τα μέλη του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται για τέσσερα (4) χρόνια από το σύνολο των εκλογέων του δημοτικού διαμερίσματος. Η εκλογή γίνεται την ίδια μέρα που εκλέγονται τα δημοτικά συμβούλια, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων . . . ". Τέλος, ο ίδιος νόμος όρισε στο άρθρο 5 παρ. 1 έως 9 τα εξής ειδικότερα, σχετικά με την εκλογή των μελών των τοπικών συμβουλίων : "1. Η εκλογή του προέδρου και των μελών του τοπικού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. 2. Σε κάθε συνδυασμό υποψήφιου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων περιλαμβάνονται και οι υποψήφιοι σύμβουλοι του τοπικού συμβουλίου. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων σε κάθε συνδυασμό, για κάθε τοπικό συμβούλιο, είναι τουλάχιστον επτά για τα επταμελή, πέντε για τα πενταμελή και τρεις για τα τριμελή και μπορεί να αυξηθεί έως εννέα, επτά και τέσσερα αντίστοιχα. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως δημάρχου ή ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή ως παρέδρου ή ως μέλους άλλου τοπικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται. Κανένας δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από ένα συνδυασμούς. Μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος ή μέλος του τοπικού συμβουλίου ο δημότης του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση, εφόσον έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει την ηλικία που απαιτείται κάθε φορά για να εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος. 3. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου έχουν όλοι οι εκλογείς που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δημοτικού διαμερίσματος. 4. Στη δήλωση του συνδυασμού, μετά τα επώνυμα και τα ονόματα του υποψήφιου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων και κάτω από την ονομασία του τοπικού συμβουλίου, αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψήφιων μελών του κάθε τοπικού συμβουλίου. Τα τοπικά συμβούλια αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Για την υποψηφιότητα για το αξίωμα του μέλους των τοπικών συμβουλίων δεν γίνεται χρηματική κατάθεση στο δημόσιο ταμείο. 5. Η δήλωση του συνδυασμού δεν είναι απαράδεκτη : α) αν περιλαμβάνονται σ' αυτήν υποψήφιοι τουλάχιστον για το 30% των επταμελών και πενταμελών τοπικών συμβουλίων του δήμου και το 30% των τριμελών. Το τυχόν προκύπτον κλάσμα δεν λαμβάνεται υπόψη, β) αν οι υποψήφιοι τοπικοί σύμβουλοι δεν είναι λιγότεροι από τέσσερις για τα επταμελή και τρεις για τα πενταμελή και τριμελή τοπικά συμβούλια. 6. Το ψηφοδέλτιο για την εκλογή των μελών των τοπικών συμβουλίων είναι κοινό με το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού του υποψήφιου δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, που καταρτίζεται για τις εκλογές των δημοτικών αρχών. 7. Κάθε συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο για κάθε δημοτικό διαμέρισμα, που περιλαμβάνει το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, τον υποψήφιο δήμαρχο και τους υποψήφιους δημοτικούς

συμβούλους για τις έδρες της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του π.δ/τος 410/1995 και τους υποψήφιους συμβούλους για κάθε τοπικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα παραπάνω. 8. Σε κάθε ψηφοδέλτιο, μετά την εγγραφή του εμβλήματος και του ονόματος του συνδυασμού, που τυχόν έχουν δηλωθεί, καθώς και των επωνύμων και ονομάτων του υποψήφιου δημάρχου και των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, αναγράφονται κατά σειρά : α. η ονομασία του τοπικού συμβουλίου β. τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων μελών του τοπικού συμβουλίου με τη σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά. 9. Με την επιφύλαξη των ακυροτήτων που προβλέπονται στα άρθρα 64 και 65 του π. δ/τος 410/1995, αν εκλογέας χρησιμοποιήσει ψηφοδέλτιο άλλου δημοτικού διαμερίσματος, το ψηφοδέλτιο αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου, είναι όμως έγκυρο για το συνδυασμό του υποψήφιου δημάρχου".

7. Επειδή, όπως προκύπτει από τις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις, στις εκλογές για την ανάδειξη των αρχών των νέων δήμων, τους οποίους συνέστησε ο Ν. 2539/1997 με συνένωση οργανισμών πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, ονόματα υποψηφίων μελών τοπικού συμβουλίου δεν αναγράφονται απαραίτητως σε όλα τα ψηφοδέλτια κάθε συνδυασμού δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 α` του νόμου αυτού, κάθε συνδυασμός υποχρεούται να περιλάβει υποψήφια μέλη τοπικού συμβουλίου μόνο για το 30% των επταμελών και πενταμελών τοπικών συμβουλίων του δήμου και για το 30% των τριμελών. Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου δεν συνιστώνται τοπικά συμβούλια και, ως εκ τούτου, δεν διενεργείται εκλογή μελών τοπικών συμβουλίων στα δημοτικά διαμερίσματα που είναι έδρες των νέων δήμων και έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων κατοίκων. Συνεπώς, δεν αναγράφονται ονόματα υποψηφίων μελών τοπικών συμβουλίων στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών που εκτυπώνονται για τις δημοτικές εκλογές σ` αυτά τα δημοτικά διαμερίσματα.

8. Επειδή, ψηφοδέλτια συνδυασμού που, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη, νομίμως δεν αναγράφουν ονόματα υποψηφίων μελών τοπικού συμβουλίου, διότι εκτυπώνονται για τις εκλογές σε δημοτικό διαμέρισμα στο οποίο ο συνδυασμός αυτός δεν έχει περιλάβει υποψήφια μέλη τοπικού συμβουλίου, δεν καθίστανται τυπικώς άκυρα σε περίπτωση αναγραφής επ` αυτών, κατά την εκτύπωσή τους, της ονομασίας του τοπικού συμβουλίου του δημοτικού διαμερίσματος σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 8 α` του Ν. 2539/1997. Τυπική ακυρότητα των ψηφοδελτίων αυτών δεν προκύπτει ούτε από τις παρατιθέμενες στην έκτη σκέψη διατάξεις, ούτε από την διάταξη του άρθρου 64 παρ. 2 του Π. Δ/τος 410/1995 που ορίζει ότι "εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται και, αν γίνουν, έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα των ψηφοδελτίων", δεδομένου ότι εγγραφή, σύμφωνα με την διάταξη αυτή, δεν συνιστά η αναγραφή στοιχείων κατά την εκτύπωση του ψηφοδελτίου, αλλά μόνον η μετά την εκτύπωσή του προσθήκη φράσεων ή λέξεων ή λοιπών στοιχείων με το χέρι του εκλογέα (πρβλ. ΣΤΕ 4385/1995). Συνεπώς, τα ψηφοδέλτια αυτά νομίμως, κατ` αρχήν, χρησιμοποιούνται για την εκλογή δημάρχου και μελών δημοτικού συμβουλίου κατά την πρώτη ψηφοφορία, περαιτέρω δε νομίμως χρησιμοποιούνται και σε περίπτωση διενέργειας επαναληπτικής ψηφοφορίας για την ανάδειξη επιτυχόντος συνδυασμού και δημάρχου δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 76 και 77 του Π. Δ/τος 410/1995, για την διενέργεια της επαναληπτικής ψηφοφορίας δεν προβλέπεται χρήση διαφορετικών ψηφοδελτίων και, γενικότερα, δεν θεσπίζεται διαφορετική διαδικασία. Τέλος, τα ψηφοδέλτια αυτά νομίμως χρησιμοποιούνται για την εκλογή δημάρχου και μελών δημοτικού συμβουλίου, κατά τα ως άνω, όχι μόνο στο δημοτικό διαμέρισμα για το οποίο έχουν εκτυπωθεί, αλλά και σε άλλο δημοτικό διαμέρισμα του ίδιου δήμου σύμφωνα με την ρητή περί τούτου πρόβλεψη του άρθρου 5 παρ. 9 του Ν. 2539/1997.

9. Επειδή, με το άρθρο 1 περ. 23.5 του Ν. 2539/1997 συνεστήθη στον νομό Καστοριάς ο δήμος νωнос Δραγούμη με συνένωση των κοινοτήτων Αμπελοκήπων, Βογατσικού, Γέρμα, Κωσταριζίου και Μηλίτσας, οι οποίες καταργήθηκαν. Ξπως προκύπτει από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις και

τα διαδικαστικά έγγραφα της αναιρετικής δίκης, κατά την επαναληπτική ψηφοφορία που διενεργήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1998 στον δήμο αυτό προκειμένου να αναδειχθούν, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 1 του Π. Δ. 410/1995, ο επιτυχών συνδυασμός και ο δήμαρχος, καταμετρήθηκαν ως έγκυρα υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων διακόσια έξι (206) συνολικά ψηφοδέλτια στο 50ο και στο 51ο εκλογικό τμήμα του δημοτικού διαμερίσματος Αμπελοκήπων. Ξλα αυτά τα ψηφοδέλτια είχαν εκτυπωθεί με αναγραφή της φράσεως "Τοπικό Συμβούλιο Αμπελοκήπων" σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 8α` του Ν. 2539/1997 αλλά χωρίς περαιτέρω αναγραφή ονομάτων υποψηφίων μελών τοπικού συμβουλίου, διότι στον συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων δεν είχαν περιληφθεί υποψήφια μέλη για το ως άνω τοπικό συμβούλιο. Οι αναιρεσιόντες προσέβαλαν τα ψηφοδέλτια αυτά ως άκυρα με την ένστασή τους ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης, η οποία κατά το αναφερόμενο στα ως άνω ψηφοδέλτια μέρος της απερρίφθη. Ομοίως απερρίφθη με την αναιρεσιβαλλομένη υπ` αριθμ. 36/1999 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης η αντέφεση των αναιρεσιόντων, με την οποία αυτοί προσέβαλαν την σχετική με τα ως άνω ψηφοδέλτια κρίση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. μη με την κρινόμενη αίτηση αναρέσεως προβάλλεται ότι έσφαλε η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, διότι δεν δέχθηκε ότι τα ψηφοδέλτια αυτά ήσαν τυπικώς άκυρα ως αναγράφοντα την φράση "Τοπικό Συμβούλιο Αμπελοκήπων", που είχε τεθεί κατά την εκτύπωσή τους μολοντί στον συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων δεν είχαν περιληφθεί υποψήφια μέλη για το ως άνω τοπικό συμβούλιο. Σύμφωνα, όμως, με τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη η αναγραφή της φράσεως αυτής επί των ψηφοδελτίων κατά την εκτύπωσή τους δεν αποτελούσε εγγραφή, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 64 παρ. 2 του Π.Δ/τος 410/1995, όπως αβασίμως ισχυρίζονται ειδικότερα οι αναιρεσιόντες, ούτε ήταν απαγορευμένη επί ποινή ακυρότητος των ψηφοδελτίων από άλλη διάταξη και, ως εκ τούτου, δεν έσφαλε η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση που δέχθηκε ότι νομίμως, κατ` αρχήν, χρησιμοποιήθηκαν τα ψηφοδέλτια αυτά κατά την επαναληπτική ψηφοφορία. Περαιτέρω, οι αναιρεσιόντες προβάλλουν ότι έσφαλε η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, επειδή δεν δέχθηκε τον διά της ενστάσεως και της αντεφέσεως προβληθέντα ισχυρισμό τους σύμφωνα με τον οποίο τα ως άνω ψηφοδέλτια έπρεπε να ακυρωθούν, διότι με την χρήση αυτών προκλήθηκε σύγχυση στους ψηφοφόρους και, ως εκ τούτου, επηρεάσθηκε το εκλογικό αποτέλεσμα. Επί του ισχυρισμού αυτού των αναιρεσιόντων το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης εξέφερε ιδιαίτερη κρίση, σύμφωνα με την οποία η χρήση των ψηφοδελτίων αυτών δεν οδήγησε σε αλλοίωση του εκλογικού αποτελέσματος λόγω συγχύσεως, διότι η μικρή πληθυσμιακά κοινωνία είχε εύλογο ενδιαφέρον για την εκπροσώπησή της και εγνώριζε τα της καταρτίσεως των συνδυασμών. Η κρίση αυτή είναι νομίμως αιτιολογημένη και τα περί του εναντίου προβαλλόμενα από τους αναιρεσιόντες είναι αβάσιμα. Η περαιτέρω δε αμφισβήτηση του ουσιαστικού περιεχομένου της κρίσεως είναι απαράδεκτη.

10. Επειδή, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 64 και 65 του π.δ/τος 410/1995, σημεία, λέξεις, στίγματα, φράσεις, σχισίματα, αναδιπλώσεις, κηλίδες αποκοπή μικρών τμημάτων, καθώς επίσης και σταυροί προτιμήσεως μπορεί να επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου, εάν θεωρηθεί ότι αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα με τα οποία παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της μυστικότητας της ψηφοφορίας, εάν δηλαδή κριθεί ότι η ύπαρξη των ανωτέρω σημείων, στιγμάτων, σχισιμάτων κ.λπ. καταλείπει την δυνατότητα να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως ο εκλογέας που ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο. Κατά την εκδίκαση δε των σχετικών με το κύρος των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών διαφορών, τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια κρίνουν αν, στην συγκεκριμένη περίπτωση, τα παραπάνω σημεία αποτελούν ή όχι διακριτικά γνωρίσματα με βάση τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας και λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου, την θέση του, τον τρόπο χαράξεως και, προκειμένου για σταυρούς προτιμήσεως, το πάχος ή το χρώμα τους για να συναγάγουν αν το εκάστοτε αμφισβητούμενο σημείο έχει τεθεί τυχαία ή σκόπιμα. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου περί διακριτικού γνωρίσματος είναι πραγματική και

δεν υπόκειται, για τον λόγο αυτό, σε αναιρετικό έλεγχο (βλ. Σ.Ε. 2292, 2294/1991, 1816/1992, 4394/1995 κ.α.).

11. Επειδή, όπως προκύπτει από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις και τα λοιπά διαδικαστικά έγγραφα της αναιρετικής δίκης, από τα ψηφοδέλτια που καταμετρήθηκαν ως έγκυρα υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων κατά την επαναληπτική ψηφοφορία της 18ης Οκτωβρίου 1998 οι αναιρεσιόντες προσέβαλαν, ως άκυρα, με την ένστασή τους ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης μεταξύ άλλων και τα εξής :

α) Το υπ` αριθμ. 107 του 50ου εκλογικού τμήματος και το υπ` αριθμ. 7 του 55ου εκλογικού τμήματος και β) το υπ` αριθμ. 58 του 52ου εκλογικού τμήματος και το υπ` αριθμ. 65 του 60ου εκλογικού τμήματος. Η ένσταση των αναιρεσιόντων απερρίφθη κατά το αναφερόμενο στα ως άνω ψηφοδέλτια μέρος της. Ομοίως απερρίφθη με την αναιρεσιβαλλομένη υπ` αριθμ. 36/1999 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης αντέφηση των αναιρεσιόντων, με την οποία αυτοί προσέβαλαν την σχετική με τα ως άνω ψηφοδέλτια κρίση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. Η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως εν σχέσει προς τα ως άνω υπό (α) αναφερόμενα ψηφοδέλτια είναι η εξής : "Το υπ` αριθμ. 107 ψηφοδέλτιο του 50ου εκλογικού Τμήματος, το οποίο φέρει ελαφρύ σχίσμο στην κάτω δεξιά άκρη του, ενώ από την πάνω δεξιά άκρη του έχει αποκοπεί μικρό τμήμα αυτού, και το υπ` αριθμ. 7 του 55ου εκλογικού τμήματος, το οποίο φέρει μικρό σχίσμο στην πάνω και κάτω αριστερή άκρη του, είναι έγκυρα, διότι τα σχίσματα αυτά είναι προφανές ότι προήλθαν κατά το άνοιγμα των φακέλων από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές, διότι αν διπλωθούν κατά τον τρόπο που ήσαν διπλωμένα μέσα στον φάκελο τα σχίσματα αυτά συμπίπτουν". Εξ άλλου, η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως εν σχέσει προς τα ως άνω υπό (β) αναφερόμενα ψηφοδέλτια είναι η εξής : "Το υπ` αριθμ. 58 ψηφοδέλτιο του 52ου εκλογικού τμήματος και το υπ` αριθμ. 65 ψηφοδέλτιο του 60ου εκλογικού τμήματος, τα οποία φέρουν το πρώτο στο κάτω αριστερό μέρος του και το δεύτερο στο κέντρο και δεξιά μικρό στίγμα που παρομοιάζει με λεκέ από λάδι, είναι έγκυρα, διότι, αν δεν οφείλονται στην ποιότητα του χαρτιού που χρησιμοποιήθηκε για την εκτύπωσή τους, τότε προέκυψαν από τυχαία ενέργεια που δεν παραβιάζει κατά τρόπο προφανή την μυστικότητα της ψηφοφορίας".

12. Επειδή, η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης υπ` αριθμ. 36/1999 αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης για τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη ψηφοδέλτια είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη και δεν παραβιάζει τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας, τα δε περί του εναντίου προβαλλόμενα με το δικόγραφο της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως είναι αβάσιμα. Εξ άλλου, είναι απαράδεκτη η ενώπιον του αναιρετικού Δικαστηρίου αμφισβήτηση του ουσιαστικού περιεχομένου της κρίσεως αυτής. Περαιτέρω, αβασίμως προβάλλουν οι αναιρεσιόντες ότι είναι αντιφατική η κρίση που αναφέρεται στο υπ` αριθμ. 107 ψηφοδέλτιο του 50ου εκλογικού τμήματος επειδή για το ψηφοδέλτιο αυτό "αφ` ενός εκτίθεται ότι φέρει σχίσμο και αποκοπή τεμαχίου, αφ` ετέρου ότι φέρει δύο σχίσματα", δεδομένου ότι με την έκφραση "τα σχίσματα αυτά συμπίπτουν" το δευτεροβάθμιο δικαστήριο προδήλως αναφέρεται και στην αποκοπή μικρού τμήματος του ψηφοδελτίου, η οποία κατά την ουσιαστική κρίση του προκλήθηκε από σχίσμο. Τέλος, αβασίμως προβάλλουν οι αναιρεσιόντες ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν εξέφερε νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κρίση εν σχέσει προς τα ψηφοδέλτια υπ` αριθμ. 58 του 52ου εκλογικού τμήματος και 65 του 60ου εκλογικού τμήματος, επειδή δεν απέδωσε τα επί των ψηφοδελτίων αυτών στίγματα σε ένα λόγο αλλά σε δύο λόγους εναλλακτικώς. Τούτο διότι, εφ` όσον το δευτεροβάθμιο ουσιαστικό δικαστήριο απέκλεισε την πρόκληση των σιγμάτων από οποιαδήποτε άλλη αιτία πλην αυτών στις οποίες αναφέρεται και οι οποίες δεν δύνανται να αποδοθούν σε πρόθεση παραβιάσεως της μυστικότητας της ψηφοφορίας, δεν όφειλε να εξειδικεύσει έτι περαιτέρω την αιτιολογία της κρίσεώς του για την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου.

13. Επειδή, στην παρ. 2 του άρθρου 78 του π.δ/τος 410/19945 (Α` 231) ορίζεται ότι : "Ο πρόεδρος πρωτοδικών ή ο ειρηνοδίκης εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου επί πέντε ημέρες . . . Στο διάστημα αυτό οι εκλογείς μπορούν . . . να ασκήσουν ενστάσεις κατά του κύρους της", ενώ στην παρ. 1 του άρθρου 82 ορίζεται ότι : "Για την εκδίκαση των ενστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι γενικές διαδικαστικές διατάξεις και οι διατάξεις περί εκδικάσεως των ενστάσεων κατά του κύρους των βουλευτικών εκλογών του νόμου 345/1976 . . . όπως ισχύει κάθε φορά. Ξπου με τις διατάξεις αυτές γίνεται παραπομπή σε διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας νοούνται οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 1406/1983 . . . Οι προθεσμίες των άρθρων 28 και 30 παρ. 1 του ν. 345/1976 είναι τριών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 78". Εξάλλου, στο νόμο 345/1976 (Α` 141) ορίζεται, μεταξύ άλλων ότι : " . . . Οι εν τη αιτήσει περιλαμβανόμενοι λόγοι ενστάσεως δέον να είναι ειδικοί και ωρισμένοι . . ." (άρθρο 24), ότι εντός της προθεσμίας για την άσκηση ενστάσεως επιτρέπεται η άσκηση προσθέτων λόγων (άρθρο 25 παρ. 2), ότι ο καθού η ένσταση δικαιούται ν` ασκήσει αντένσταση δυνάμενος να επικαλεσθεί οιοδήποτε πραγματικό γεγονός (άρθρο 28 παρ. 1), ότι ο ενιστάμενος δικαιούται να αντικρούσει εγγράφως την αντένσταση, μη δυνάμενος να προβάλει νέα πραγματικά γεγονότα (άρθρο 28 παρ. 2), ότι νέοι ισχυρισμοί προβαλλόμενοι μετά την πάροδο της νομίμου προθεσμίας είναι απαράδεκτοι (άρθρο 28 παρ. 3), ότι οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν στον εισηγητή εμπροθέσμως πριν από τη συζήτηση όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των προβαλλομένων ισχυρισμών (άρθρο 30 παρ. 1) και ότι το Δικαστήριο " . . . εξετάζει αυτεπαγγέλτως μεν το παραδεκτόν της ενστάσεως και το βάσιμον των προβαλλομένων λόγων, κατά τα λοιπά δε περιορίζεται εις την εξέτασιν μόνον των υπό των διαδίκων προβαλλομένων λόγων και ισχυρισμών" (άρθρο 31 παρ. 1 ν. 345/1976).

14. Επειδή, από τον συνδυασμό των παρατιθέμενων στην προηγούμενη σκέψη διατάξεων και αυτής του άρθρου 65 του π.δ/τος 410/1995 συνάγεται ότι οι λόγοι της ενστάσεως και της αντενστάσεως, με τους οποίους προβάλλεται η ύπαρξη διακριτικών γνωρισμάτων που καθιστούν ορισμένα ψηφοδέλτια άκυρα, πρέπει να είναι ειδικοί και ορισμένοι, δηλαδή αφενός να προσδιορίζουν κατ` αριθμό και εκλογικό τμήμα τα πληττόμενα ψηφοδέλτια, αφετέρου να περιέχουν περιγραφή του πραγματικού, ως προς το προβαλλόμενο διακριτικό γνώρισμα, περαιτέρω δε πρέπει να προβάλλονται με τα δικόγραφα της ενστάσεως και της αντενστάσεως ή με δικόγραφο προσθέτων λόγων (βλ. ΑΕΔ 41/1978, Σ.τ.Ε. 810/1996, 2360, 2369/1991 κ.α.). Τέλος, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι τα δικαστήρια της ουσίας έχουν την εξουσία να ελέγχουν μόνο τα πληττόμενα με την ένσταση και την αντένσταση ψηφοδέλτια και αποκλειστικώς ενόψει των διακριτικών γνωρισμάτων που προβάλλονται με τους λόγους της ενστάσεως και της αντενστάσεως στα δικόγραφα αυτών και στο δικόγραφο των προσθέτων λόγων (Σ.τ.Ε. 810/1996, 2360/1991, 3385/1990).

15. Επειδή, όπως προκύπτει από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις και τα λοιπά διαδικαστικά έγγραφα της αναιρετικής δίκης, οι αναιρεσίβλητοι προσέβαλαν με την αντένστασή τους ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κοζάνης, ως άκυρο, το υπ` αριθμ. 139 ψηφοδέλτιο του 53ου εκλογικού τμήματος που καταμετρήθηκε ως έγκυρο υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσειόντων, προβάλλοντας ότι το ψηφοδέλτιο αυτό έφερε διακριτικό γνώρισμα "δηλωτικό της προθέσεως του εκλογέα να παραβιάσει την μυστικότητα της ψήφου". Το διακριτικό αυτό γνώρισμα περιέγραψαν με την αντένστασή τους οι αναιρεσίβλητοι ως "απλωμένο κόκκινο χρώμα στο επάνω αριστερό μέρος του ψηφοδελτίου και δίπλα και επάνω στο αναγεγραμμένο όνομα του υποψηφίου δημοτικού συμβούλου Νικολάου Βαρδαχάνη". Ο ισχυρισμός των αναιρεσιβλήτων περί ακυρότητας του ψηφοδελτίου απερρίφθη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με κρίση, την οποία οι αναιρεσίβλητοι προσέβαλαν ως εσφαλμένη με την έφεσή τους ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, με την αναιρεσιβαλλόμενη υπ` αριθμ. 36/1999 απόφασή του,

δέχθηκε την έφεση των αναιρεσιβλήτων, εξαφάνισε την σχετική με το ως άνω ψηφοδέλτιο κρίση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και, δικάζοντας επί της αντενστάσεως, έκρινε άκυρο το ψηφοδέλτιο αυτό. Συγκεκριμένα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε άκυρο το ως άνω ψηφοδέλτιο, διότι από τον έλεγχο του προέκυψε ότι επ' αυτού "σε διάφορα σημεία υπάρχει κόκκινο χρώμα, ειδικότερα υπάρχει κόκκινο χρώμα στο άκρο και πάνω αριστερό μέρος του ψηφοδελτίου σε δύο σημεία πάνω από το επώνυμο του πρώτου υποψηφίου δημοτικού συμβούλου Βαρδαχάνη Νικολάου και σε σημείο που βρίσκεται αριστερά στην προέκταση του ονόματος της υποψηφίας δημοτικής συμβούλου Μπέκου Τριανταφυλλιάς, οι ενδείξεις δε αυτές αποτελούν διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει κατά τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας και δεν δύνανται να αποδοθούν σε τυχαία ενέργεια, ιδίως δε σε κραγιόν γυναίκας ψηφοφόρου, διότι αν διπλωθεί το ψηφοδέλτιο κατά τον τρόπο που ήταν διπλωμένο μέσα στον φάκελο, τότε μόνο το ένα από τα παραπάνω σημεία, που βρίσκεται ακριβώς πάνω από το επώνυμο του πρώτου υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, θα μπορούσε να βαφεί από την ψηφοφόρο κατά την επαφή με τα χείλη της κατά το κλείσιμο του φακέλου, καθόσον τα υπόλοιπα σημάδια βρίσκονται, με την συγκεκριμένη θέση που είχε το ψηφοδέλτιο μέσα στον φάκελο, στην άλλη πλευρά του ψηφοδελτίου προς το εσωτερικό του φακέλου, την οποία η ψηφοφόρος δεν μπορούσε να αγγίξει με την παραπάνω ενέργειά της".

16. Επειδή, οι αναιρεσιόντες προβάλλουν ότι το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης δέχθηκε ότι είναι άκυρο το αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη ψηφοδέλτιο με κρίση, η οποία "υπερέβη ανεπιτρέπτως" την πλημμέλεια που απεδόθη σ' αυτό από τους αναιρεσιβλήτους, διότι δέχθηκε ότι στο ψηφοδέλτιο αυτό υπάρχει κόκκινο χρώμα και σε άλλα σημεία εκτός από αυτό που προσδιορίστηκε με το δικόγραφο της αντενστάσεως. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός των αναιρεσιόντων είναι αβάσιμος, διότι στο δικόγραφο της αντενστάσεως περιελήφθη η φράση ". . . και δίπλα και πάνω στο όνομα . . .", περαιτέρω δε απεδόθη ο χαρακτηρισμός "απλωμένο" στο κόκκινο χρώμα και, κατ' αυτόν τον τρόπο, το διακριτικό γνώρισμα περιεγράφη επαρκώς ως χρωματισμός του ψηφοδελτίου σε περισσότερα του ενός σημεία που έλαβαν έκταση επί του άνω και αριστερού μέρους της επιφανείας του, όπως δέχθηκε με απλώς ακριβέστερη περιγραφή η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση. Εξ άλλου, ειδικότερη αναφορά στα σημεία όπου υπάρχει χρωματισμός του ψηφοδελτίου δεν ήταν επιβεβλημένη, προκειμένου να χαρακτηριστεί ο χρωματισμός, με την αναιρετικώς ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, ως διακριτικό γνώρισμα δηλωτικό της προθέσεως του εκλογέα να παραβιάσει την μυστικότητα της ψήφου, τα δε περί του εναντίου προβαλλόμενα με το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως είναι αβάσιμα. Τέλος, η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία απεκλείσθη το τυχαίο γεγονός ως αιτία του χρωματισμού του ψηφοδελτίου, είναι ουσιαστική και αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς με την παράθεση των σκέψεων που ήδη εξετέθησαν, οι οποίες δεν παραβιάζουν τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας, τα δε περί του εναντίου προβαλλόμενα με το δικόγραφο της κρινόμενης αιτήσεως είναι αβάσιμα, ενώ η ευθεία αμφισβήτηση της ορθότητας της ουσιαστικής αυτής κρίσεως είναι απαράδεκτη ενώπιον του αναιρετικού Δικαστηρίου.

17. Επειδή, μη προβαλλομένου άλλου λόγου αναιρέσεως η κρινόμενη αίτηση αποβαίνει απορριπτέα.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του νομίμως καταβληθέντος παραβόλου.

Διατάσσει την απόδοση στους αναιρεσιόντες του αχρεωστήτως καταβληθέντος παραβόλου, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο αιτιολογικό. Και

Επιβάλλει στους αναιρεσιόντες, ως δικαστική δαπάνη των

αναιρεσιβλήτων, το ποσόν των δεκατεσσάρων χιλιάδων (14.000) δραχμών.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 9 Νοεμβρίου 1999

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος Ο Γραμματέας του Γ` Τμήματος

Π.Ν. Φλώρος

Αντ. Γαϊτάνης

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 2000.

Ο Πρόεδρος του Γ` Τμήματος

Ο Γραμματέας του Γ` Τμήματος

Γ. Δεληγιάννης

Αντ. Γαϊτάνης

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δυνάμεως να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.

Αθήνα

Ο Πρόεδρος του Γ` Τμήματος

Ο Γραμματέας του Γ` Τμήματος